

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

**OBCHODOVÁNÍ S LIDMI ZA ÚČELEM SEXUÁLNÍHO
VYKOŘIŠŤOVÁNÍ**

Klára Laurenčíková

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Eva Šotolová, PhD.

Praha 2007

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s pomocí citované literatury.

V Praze dne 30. dubna 2007

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí své diplomové práce Doc. Evě Šotolové za inspirativní připomínky a její ochotu k vedení práce. Dále bych ráda poděkovala všem svým spolupracovnícům v organizaci Charita Česká republika. Poslední dík patří mé rodině za podporu při studiu.

Obsah	
Úvod.....	7
1 Cíl práce.....	9
2 Uvedení do problematiky obchodování s lidmi v ČR.....	10
2.1 Obchod s lidmi.....	10
2.1.1 Základní pojmy a definice.....	10
2.1.2 Formy a kořeny obchodování s lidmi.....	11
2.1.3 Odhadované údaje.....	15
2.2 Legislativní ukotvení problematiky v mezinárodním i českém trestním právu.....	15
2.2.1 Konvence OSN proti mezinárodnímu organizovanému zločinu.....	15
2.2.2 Konvence Rady Evropy o opatření proti obchodování s lidmi.....	16
2.2.3 Trestně právní rámec obchodování s lidmi v České republice.....	16
2.3 Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v ČR.....	18
2.3.1 Popis situace v oblasti obchodování s lidmi v ČR.....	18
2.3.2 Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování.....	19
2.3.3 Popis prostituční scény v ČR.....	23
2.4 Model podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi.....	25
2.4.1 Základní principy Modelu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi.....	25
2.4.2 Organizace poskytující své služby obětem obchodování s lidmi	27
2.4.2.1 Mezinárodní organizace pro migraci.....	27
2.4.2.2 La Strada - nevládní organizace.....	27
2.4.2.3 Sdružení Charita Česká republika.....	31
2.4.2.4 Rozkoš bez rizika – občanské sdružení.....	35
3 Zkušenosti z přímé práce s ženami v prostituci	36
3.1 Pravidla pro úspěšnou realizaci streetworku.....	36

3.2 Ukázka záznamů z jednotlivých výjezdů do terénu.....	37
3.3 Shrnutí zkušeností z terénní práce s ženami v prostituci.....	53
3.4 Výpověď ženy obchodované za účelem sexuálního vykořisťování.....	54
4 Závěr	58
5 Seznam použité literatury.....	60

Anotace

Tato práce se zabývá problematikou obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. Definuje klíčové pojmy dané oblasti a vymezuje jednotlivé formy obchodování s lidmi. Přibližuje legislativní ukotvení dané problematiky v mezinárodním i českém trestním právu a popisuje prostituční scénu v České republice. Další oblastí zájmu je nástin Národní strategie boje proti obchodování s lidmi a Modelu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi v České republice. Dále pak následuje přiblížení osobní zkušenosti z terénní práce prováděné v lokalitách s největším výskytem prostituce a výpověď ženy obchodované za účelem sexuálního vykořisťování.

Klíčová slova: obchodování s lidmi, sexuální vykořisťování, prostituce, oběti, podpora

Annotation

The work focuses on trade with people for the purpose of sexual exploitation. It defines the basic terms of this problem and it determines the individual forms of the trade with people. The work also studies the legislation of this problem in the international and Czech criminal law. Other chapters deal with the outlines of the National strategy for preventing the trade with people and the Model for the support and protection of victims of trade with people in the Czech Republic. The description of a personal experience with streetworking in locations with a high prostitution occurrence and an interview with a woman who was traded and sexually exploited.

Key words: trade with people, sexual exploitation, prostitution, victims, support

Úvod

Obchodování s lidmi je v současné době aktuální problém a znamená zásadní porušení základních lidských práv a svobod.

O tomto celosvětově rozšířeném fenoménu se hovoří také jako o formě novodobého otroctví. Představuje jednu z nejvíce výnosných forem mezinárodního organizovaného zločinu, která přináší zapojeným aktérům finanční zisky srovnatelné s výnosy z nelegálního obchodu s drogami a se zbraněmi. Mezi hlavní příčiny jeho výskytu řadíme především nerovnováhu mezinárodních ekonomických vztahů, chudobu, nedostatečnou ochranu lidských práv a nestabilní politickou situaci v zemích původu.

V České republice došlo k velkému nárůstu tohoto fenoménu zejména po roce 1989, kdy se ze země původu začala postupně stávat také zemí tranzitní a cílovou. S nárůstem výskytu obchodování s lidmi na našem území začala sílit potřeba systémového zavedení preventivních i represivních opatření pro jeho potírání. Současně s těmito kroky vzrůstala také naléhavost vytvoření sítě služeb pro oběti obchodování s lidmi v České republice. V důsledku tohoto byla vypracována Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, jejíž součástí je Model na podporu a ochranu obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice. Vytvoření této koncepce znamenalo velký krok v řešení dané problematiky.

Téma je mi blízké zejména proto, že jsem již druhým rokem zaměstnána v projektu Magdala - sdružení Charita Česká republika. Tento projekt je přímo zapojený do realizace Modelu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice. Mé pracovní působení v tomto projektu mi významně napomohlo k získání širšího náhledu na danou problematiku a k vytvoření kvalitního teoretického-praktického základu k vytvoření diplomové práce.

Domnívám se, že má práce může přispět ke komplexnímu nástinu dané problematiky a k přiblížení situace obchodovaných osob na území ČR a k přístupu k nim a k jejich podpoře.

1 Cíl práce

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. Cílem první části je vymezení základních pojmů problematiky obchodování s lidmi. Dále pak přiblížení jednotlivých forem obchodování s lidmi a ukotvení tohoto fenomenu v mezinárodním i českém trestním právu. Dalším cílem je pak nastínění systému řešení dané problematiky v České republice a popis služeb poskytovaných mezivládními i nevládními organizacemi obětem obchodování.

Cílem druhé části je reflexe osobních zkušeností z přímého kontaktu s touto klientelou prostřednictvím terénní práce a přiblížení pravidel potřebných pro její úspěšnou realizaci.

2 Uvedení do problematiky obchodování s lidmi v ČR

2.1 Obchod s lidmi

2.1.1 Základní pojmy a definice

Obchodování s lidmi je spojeno se závažným porušováním lidských práv a lidské důstojnosti. Zahrnuje takové kruté praktiky, jako je zneužívání a podvádění bezbranných osob, používání násilí, pohrůzek a nátlaku. Většinou se jedná o obchodování se ženami za účelem nucené prostituce.

(Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Obchodování se ženami z pohledu ČR, 2004)

Pro obchodování s lidmi jsou charakteristické **tři základní znaky – transport, donucení a vykořisťování:**

Transportem se rozumí jakékoliv přemístění osoby mimo její obvyklou sociální strukturu, nemusí se nutně jednat o přemístění s překročením státních hranic. Obchod s lidmi často probíhá i uvnitř jednoho státu. Osoby jsou obchodovány mezi regiony či celými oblastmi, obvykle z chudších do bohatších oblastí. Neznalost prostředí a k tomu často přistupující jazyková bariéra je nevýhodou, kterou obchodníci zneužívají k zesílení kontroly nad obchodovanými osobami nebo k jejich manipulaci. (Vaníčková, 2005)

Donucením se rozumí přímé násilí nebo pohrůžka násilím, zneužití omylu, závislosti či tísně a také lest. K získání obětí obchodníci většinou zneužívají omylu obchodovaných osob. K obchodování tak v mnoha případech dochází tehdy, když obchodník nabídne potenciální zájemkyni či zájemci práci, avšak zamlčí nebo nepravdivě vylíčí určité skutečnosti. Tento omyl se nejčastěji týká druhu práce, výdělku či pracovních podmínek. (Vaníčková, 2005)

Vykořisťováním se rozumí využívání jiných osob k prostituci či jiným formám sexuálního zneužívání, nucená práce či služby, otroctví či praktiky otroctví podobné, útisk nebo odjímání orgánů. (Vaníčková, 2005)

Nejaktuálnější a nejvíce uznávanou definici pojmu *obchodování s lidmi* představuje tzv. definice z Palerma:

Dne 28. července 2000 byla totiž v italském Palermu na desátém zasedání Valného shromáždění Organizace spojených národů schválena „Konvence OSN proti mezinárodnímu organizovanému zločinu“. Tuto konvenci pak doplnil „Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi“. Článek 3 tohoto protokolu definuje:

„Obchodováním s lidmi se rozumí najímání, doprava, transfery, ukrytování nebo přijímání osob pod hrozbou nebo za použití síly nebo jiných forem nátlaku, únosem, lstí, podvodem, zneužitím pravomoci nebo situace bezbrannosti nebo za použití poskytnutí či získání peněz nebo prospěchu k získání souhlasu pro ovládnutí osoby osobou jinou, za účelem vykořisťování. Vykořisťování zahrnuje minimálně vykořisťování prostitutí jiných nebo jinými formami sexuálního vykořisťování, nucenou práci nebo službami, otroctvím nebo praktikami podobnými otroctví, nevolnictví nebo odstraňování orgánů.“
(<http://www.unodc.org/palermo/convensumm.html>)

Ještě před tím byl fenomén obchodu s lidmi definován dle pojetí GAATW (Global Alliance Against Trafficking in Women) jako: „Obchod s lidmi je každé jednání za použití násilí, hrozby násilím, zneužití moci, zotročení pro dluhy, oklamání nebo jiných forem donucení, které souvisejí se získáváním, naverbováním nebo přepravou osoby k pracovním účelům nebo k výkonu služeb, a to bez ohledu na to, zda jsou či nejsou překročeny státní hranice.“
(IOM, 2000)

2.1.2 Formy a kořeny obchodování s lidmi

Určujícím znakem obchodu s lidmi je transport osob za pomoci jedné z forem donucení za účelem vykořisťování. Formami obchodu s lidmi chápeme účely, za kterými jsou lidé obchodováni. Základním účelem obchodu s lidmi je vykořisťování, které může mít různé podoby. Podle druhů vykořisťování rozeznáváme **šest základních forem** obchodu s lidmi: (Vaníčková, 2005)

1. Práce v sexuálním průmyslu, včetně prostituce

Je charakteristická izolací obchodovaných osob – nejčastěji žen, zneužíváním jejich neznalosti prostředí a často také jazyka, manipulací, omezováním svobody pohybu. Ženy jsou často brutálně psychicky i fyzicky týrány, čímž dochází k postupnému ochromování přirozených reflexů, zesilování pocitu bezmoci a nástupu postupné celkové rezignace. Otrocké podmínky v prostředí nucené prostituce často představují nízkou hygienickou úroveň prostředí, kde je prostituce provozována, povinnost obsloužit denně neúměrně velké množství zákazníků, znemožnění trvat na používání kondomu při sexuálním kontaktu, nutnost pracovat i ve špatném zdravotním stavu či nedostupnost jakékoliv lékařské péče v případě nemoci.

2. Domácí práce

Osoby vykonávající práci v domácnostech, jsou často nuceny setrvávat v naprosté izolaci od okolního světa. Tato forma obchodování je často provázena přítomností otrockých pracovních podmínek jako: nepřiměřeně dlouhá pracovní doba bez možnosti přestávek, nedostatek jídla a pití, absence sociálních kontaktů, nemožnost pohybu, odebrání osobních dokladů, nevyplácení adekvátní mzdy, násilí a vydírání.

3. Nucené práce

K obchodování s lidmi za účelem nucených prací nejčastěji dochází v oblastech jako jsou zemědělství, stavebnictví, spotřební a potravinářský průmysl. Pracovnícím/kům nejsou vypláceny adekvátní či vůbec žádné mzdy. Jsou nuceni setrvávat v závislosti na obchodnících, zejména pokud jde o pobytové náležitosti a možnost získání práce.

Z dostupných informací vyplývá, že z hlediska počtu obchodovaných osob je obchodování za účelem práce v sexuálním průmyslu a domácí práce doménou obchodovaných žen, zatímco obchodování za účelem nucené práce se zdá být v drtivé většině doménou obchodovaných mužů.

4. Sňatek

Tato forma obchodu spočívá v zakoupení ženy pro sňatek, většinou z chudé země a následně je pak k jejímu vykořisťování pro vykonávání domácí neplacené práce či pro prostituci.

5. Žebrota

Obchodování s lidmi za účelem žebroty je nejčastějším jevem zejména v jihovýchodní Asii. Objevuje se však také v Evropě a na dalších místech světa. Spočívá v získávání lidí, zejména dětí, starých lidí a osob s postižením. Tyto osoby jsou pak následně zneužívány pro získávání peněz žebrotou.

6. Odjímání orgánů

Obchodování s lidmi za účelem odjímání orgánů zahrnuje pouze obchodování s lidskými bytostmi za tímto účelem, avšak nezahrnuje obchod s lidskými orgány samotnými.

Kořeny obchodu s lidmi chápeme jako souhrn příčin a faktorů, které umožňují existenci tohoto fenomenu a nebo k jeho existenci přispívají. Nejvýznamnějším z těchto faktorů je nerovnoměrné rozdělení bohatství ve světě. Lidé z chudých zemí, kde je často velmi obtížné zajistit sobě a svým blízkým základní podmínky k přežití, hledají řešení svízelné životní situace v emigraci do bohatších států či oblastí, kde přijímají práci, o kterou místní obyvatelé nemají zájem. Existence často i objektivních důvodů na straně nabídky a poptávky po migraci v řadě případů naráží na nedostatek legálních možností migrace. (Vaníčková, 2005)

Dalšími faktory, přispívajícími k existenci obchodu s lidmi, jsou vysoké zisky a malé riziko odhalení pro obchodníky, nerovnost příležitostí pro ženy a muže, korupce státních i mezinárodních orgánů a institucí, občanské nepokoje a vojenské konflikty a tradiční praktiky v některých zemích.

Na základě empirických poznatků a dílčích statistických dat byly identifikovány následující skupiny ohrožené obchodováním s lidmi:

- děti ulice a mladiství z velmi chudých rodin
- ohrožené děti (děti na útěku z domova, se zkušenostmi s domácím násilím, děti s poruchami chování a sociálně patologickým chováním)
- ženy a muži s nízkým vzděláním případně s určitým stupněm intelektového deficitu
- ženy-samoživitelky, ovdovělé či rozvedené, bez podpory vlastní rodiny
- lidé žijící dlouhodobě v oblastech s vážnými ekonomickými, politickými nebo sociálními problémy
- ženy, které se ocitly v situaci vážné rodinné krize
- lidé bez zaměstnání
- lidé hledající sezónní přivýdělek v zahraničí
- ženy a muži pracující v sexuálním průmyslu, kteří chtějí migrovat do zahraničí s vidinou vyšších příjmů
- osoby ze sociálně marginalizovaných subkultur
- osoby působící v oblasti sexuálního byznysu
- migranti, uprchlíci

Je třeba konstatovat, že i když chybí validní statistická data, existuje oprávněný předpoklad, že obchodované jsou mnohem častěji ženy a děti, než-li muži. Taktéž obchodování za účelem sexuálního vykořisťování se jeví jako nejčastější forma obchodování s lidmi. (Vaníčková, 2005)

Jako *rizikové děti* v kontextu komerčního sexuálního zneužívání dětí lze označit děti s deficitem v naplňování jejich základních potřeb, osobní zkušeností se sexuálním zneužitím v dětství, osobní zkušeností s jakoukoli jinou formou interpersonálního násilí, s deficitem ve vzdělání a deficitem sexuální výchovy v nejširším smyslu slova, s emocionální deprivací, absencí kamarádů, děti v sociální izolaci, dále žijící v blízkosti erotických klubů a

v blízkosti oblasti s vysokou koncentrací mužů bez závazků, děti, jež pracují na ulici v neformálním sektoru, děti s postižením a děti uprchlíků. (Milfait, 2006)

2.1.3 Odhadované údaje

Přesně statisticky vyjádřit rozsah tohoto problému není snadné a proto se odhady počtu obětí velmi liší. Různé mezinárodní studie uvádějí, že ročně je celosvětově obchodováno 700 tisíc až 2 miliony osob, přičemž 300 až 500 tisíc osob je každoročně obchodováno v rámci Evropy.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

Odhaduje se, že celosvětový roční příjem z obchodu s lidmi se pohybuje mezi 8,5 až 12 miliardami EUR. Podle nejaktuálnější studie Mezinárodní organizace práce (ILO) je na celém světě 12,3 milionu osob obětí nucené práce, přičemž z tohoto počtu je 2,4 milionu osob zároveň obětí obchodu s lidmi za tímto účelem. Roční zisky pachatelů jsou odhadovány na 31,6 miliard dolarů.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

2.2 Legislativní ukotvení problematiky v mezinárodním i českém trestním právu

2.2.1 Konvence OSN proti mezinárodnímu organizovanému zločinu

Součástí konvence OSN proti mezinárodnímu organizovanému zločinu, přijatou dne 28.července 2000 v Palermu, je mimo jiné již zmiňovaný **Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi**. V tomto Protokolu prohlašují státy, které jsou jeho smluvními stranami, že účinné kroky k zabránění a potírání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, vyžadují komplexní mezinárodní přístup v v zemích původu, tranzitu a určení, který zahrnuje opatření k zamezení takového obchodování, k potrestání obchodníků a k ochraně obětí takového obchodování, včetně ochrany jejich mezinárodně zaručených lidských práv, a považují tento Protokol ke Konvenci OSN za mezinárodní nástroj pro prevenci,

potírání a trestání obchodování s lidmi, zejména ženami a dětmi.
(www.unodc.org/palermo/convensumm.html)

Česká republika tuto Úmluvu podepsala již 12. prosince 2000. Dne 10. prosince 2002 pak podepsala také dva protokoly, které Úmluvu doplňují a to: Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi a Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky. Chybějící zakotvení trestní odpovědnosti právnických osob v českém právním řádu je však překážkou pro ratifikaci Úmluvy. Přistoupení k protokolům je totiž vázáno na přijetí právních předpisů, které umožní zajištění plného provádění závazků vyplývajících z protokolu, tj. zejména přijetí nového trestního zákona a dalších právních předpisů, jimiž by byla vyřešena otázka odpovědnosti právnických osob.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

2.2.2 Konvence Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi

3. května 2005 byla Výborem ministrů přijata Konvence Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi.

Ve své preambuli považují členské státy obchodování s lidmi za porušení lidských práv a zločin proti lidské důstojnosti a integritě lidské bytosti, pojednávají jej v souvislosti s otroctvím obětí a konstatují, že respekt k právům obětí, ochrana obětí a potírání obchodování s lidmi musí být prvořadými cíli a že veškeré akce nebo iniciativy proti obchodování s lidmi musí být nediskriminační, brát v potaz genderovou rovnost i ochranu práv dítěte.
(www.europa.eu.int/scadplus/leg/de/lvb/124030.htm)

2.2.3 Trestně právní rámec obchodování s lidmi v České republice

Právní úprava obchodování s lidmi byla provedena novelou Trestního zákona 537/2004 Sb., kdy byl zrušen stávající § 246 Obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku a nahrazen novým **§ 232a Obchodování s lidmi**. Novela

nabyla účinnosti 1.11. 2004 a podstatně rozšířila původní úpravu trestného činu zrušeného § 246. Zároveň byl pozměněn i stávající § 216a Obchodování s dětmi, ze kterého bylo vyřazeno obchodování s dětmi za účelem využívání dětské práce, neboť tato skutková podstata je obsažena v uvedeném § 232a odst.1

Trestný čin dle §232 se nachází v českém trestním řádu v tomto znění:

(1) Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá osobu mladší osmnácti let, aby jí bylo užito

a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání,

b) k otroctví nebo nevolnictví, nebo

c) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování,

bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo jiného za použití násilí, pohrůžky násilí nebo lstí anebo zneužitím jeho omylu, tísně nebo závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá, aby ho bylo užito

a) k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání,

b) k otroctví nebo nevolnictví, nebo

c) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) vydá-li takovým činem jiného v nebezpečí těžké újmy na zdraví nebo smrti,

c) spáchá-li takový čin v úmyslu získat značný prospěch, nebo

d) spáchá-li takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.

(4) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 těžkou újmu na zdraví, smrt nebo jiný, zvláště závažný následek,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat prospěch velkého rozsahu,
nebo

c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve
více státech. (www.mvcr.cz/rs_atlantic/project/article.php?id=5531)

2.3 Národní strategie boje proti obchodování s lidmi v České republice

2.3.1 Popis situace v oblasti obchodování s lidmi v České republice

V České republice došlo k nárůstu obchodování s lidmi ve spojitosti se specifickou migrační situací po pádu železné opony na počátku 90.let minulého století, kdy se zejména ženy z východní Evropy staly hlavním zbožím na západoevropském trhu. Takto zasažena byla i Česká republika. Během 90.let klesal postupně podíl České republiky jako země, která je zdrojem pro obchodování s lidmi a postupně se stávala – díky své ekonomické úrovni a sousedství se SRN a Rakouskem – atraktivní cílovou zemí.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

Dne 3.září 2003 schválila Vláda ČR „**Národní strategii boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice**“, která obsahuje ve své první části „**Zprávu o obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice**“ a v části druhé „**Model podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice** a jako přílohu „**Akční plán k realizaci této strategie**“. Klíčové aspekty Národní strategie tvoří: prevence a zvyšování informovanosti potencionálních obětí, represivní opatření a v neposlední řadě zlepšení postavení obětí a vytvoření sítě podpory a pomoci těmto osobám.

Pro období 2005-2007 Vláda ČR dne 20. července 2005 schválila „**Národní strategii boje proti obchodu s lidmi**“, která obsahuje podrobný přehled dostupných informací o situaci a o učiněných opatřeních v této oblasti v ČR.

2.3.2 Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování

Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a organizováním prostitute se zabývají zejména ruskojazyčné a bulharské skupiny organizovaného zločinu, které působí v rámci celé České republiky, zejména pak v severních a západních Čechách (při hranici se SRN), na jižní Moravě (při hranici s Rakouskem) a v Praze. Zvyšuje se účast pachatelů vietnamské a čínské národnosti, na vnitrostátním obchodu s lidmi se pak významně podílejí občané ČR romské národnosti.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

I když se samozřejmě vyskytují „aktivity malého rozsahu“, provozované skupinami jednotlivců, daleko větší roli hrají **velké mezinárodně propojené sítě pachatelů**. Domácí zločinecké skupiny spolupracují se zahraničním organizovaným zločinem. Obchodníci s lidmi používají rozsáhlý rejstřík podvodů, manipulací a donucování, který zahrnuje nejrůznější způsoby vyhrožování, vydírání, omezování osobní svobody, fyzické, emocionální nebo sexuální zneužívání, odebrání cestovních dokladů a peněz.

V některých případech byly oběti obchodování zláhány na první pohled solidní firmou/agenturou (např. cestovní agenturou nebo agenturou na zprostředkování práce), která je ale jen zástěrkou pro trestnou činnost.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

„**Oběti** se častěji stávají jedinci, kteří mají nějakou nevýhodu či nedostatek ve srovnání s *průměrem* nebo s pronásledovatelem. Mohou být mladší, slabší, odlišní, nezralejší, nezkušenější, nešťastnější, opuštěnější. Obětí se však může stát kterýkoli člověk“. (IOM, 2000, s.7)

„**Pronásledovatelem** může být jedinec větší, silnější, starší, citově deprivovaný, s nějakou negativní zkušeností s lidmi, agresivnější apod. Stejně jako u oběti však platí, že se v roli pronásledovatele může objevit vlastně kdokoli“. (IOM, 2000, s.7)

Nejčastějším **zdrojem obětí** obchodování s lidmi pocházejících z ČR jsou oblasti s velikou nezaměstnaností a města s rozvinutým cestovním ruchem a zvýšenou nabídkou a poptávkou všech druhů sexuálních služeb. Jako nejrizikovější lokality jsou uváděny severní Čechy , západní Čechy – pohraničí, severní a jižní Morava – Znojensko, Praha a Brno. Potenciální oběti obchodování s lidmi jsou vyhledávány mezi osobami nespokojenými s výdělkem, v obtížných životních situacích a osobami v prostituci. U nezletilých je pak navíc často využívána jejich bezbrannost a naivita. (www.mvcr.cz/rs_atlantic/project/article.php?id=9462)

Policií ČR byl v posledním období zaznamenán **nárůst počtu dívek a žen** ze zemí východní Evropy (Ukrajina, Moldávie, Bulharsko, Rusko, Bělorusko, Litva a Rumunsko), dále z asijských zemí (Vietnam, Čína, Filipíny, Thajsko), zemí bývalé Jugoslávie, ale i ze zemí Afriky (Nigérie, Kongo). Tyto ženy jsou na území České republiky nuceny k prostituci, případně jsou přes Českou republiku transportovány dále do západní Evropy.

Obecně je pro tyto oběti typická velmi **nízká ochota ke spolupráci s Policií ČR**. V prvé řadě zde hraje roli nedůvěra k policii jako k instituci, kterou si tyto ženy přinášejí s sebou ze zemí svého původu a která je umocňována výhrůzkami pachatelů. I když oběti obchodování uvěří české policii, že je schopna zajistit jejich bezpečnost, přetrvávají u nich důvodné obavy o bezpečnost jejich rodinných příslušníků v zemích původu. Zločinecké organizace totiž ženy ve většině případů naborují již v jejich domovech a mají tudíž výborný přehled o jejich rodinném zázemí.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

Ze strany obchodníků s lidmi je navíc **vyhrožování újmou rodinným příslušníkům** jednou z nejčastěji používaných forem verbálního nátlaku na obchodované ženy.

Přímé fyzické násilí se jako donucovací prostředek vyskytuje v mnohem menší míře, než tomu bylo v polovině 90. let 20. století. Tyto ženy pobývají na území

České republiky buď v rámci víza k pobytu na 90dnů (tzv. „turistického víza“) nebo dlouhodobého víza (většinou vydaného na základě fiktivních údajů a náležitostí, např. pozvání) či ilegálně.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

Pokud jde o **vývoz žen z ČR do zahraničí**, podle poznatků Policie ČR jsou obchodovány nejčastěji do zemí EU a dále např. do Španělska, Itálie, Japonska, Mexika, ale i do severských zemí.

Způsoby najímání českých žen lze rozdělit na **neformální** a **formální**. Neformální kontakty mezi obchodovanými osobami a náboráři jsou uskutečňovány přes přátele a společné známé často dokonce i přes někoho z rodiny obětí. Formálním způsobem pak dochází ke kontaktu skrze agentury či inzeráty s klamavými pracovními nabídkami.

Obchodování s lidmi není pouze mezinárodní, ale probíhá také v rámci ČR.

Vnitrostátní obchodování s lidmi spočívá jednak v přesouvání obětí mezi jednotlivými lokalitami a nočními podniky, ke kterému dochází na základě vývoje poptávky po sexuálních službách konkrétních obětí v dané lokalitě či podniku, v případě „problémů“ s obětí nebo např. kvůli obavě ze zvýšeného zájmu Policie ČR o danou zločineckou skupinu. Druhým typem vnitrostátního obchodu s lidmi je nábor dívek v regionech se slabší socio-ekonomickou úrovní a jejich převoz a následné nucení k prostituci v regionech, kde je po prostituci vyšší poptávka.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi, 2005)

Faktické postavení obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování zahrnuje toto dělení:

1. Cizinky obchodované do České republiky

Cizinkám, které často ani nevědí, kde se nalézají, jsou po příjezdu do České republiky odebrány osobní doklady a jsou prodány do erotického klubu nebo jiného zařízení, kde je provozována prostituce. Majitel podniku za takovou

ženu zaplatí zprostředkovatelům obvykle kolem 3000 EURO a žena se tak stává jeho majetkem. Různými formami nátlaku jsou poté ženy přesvědčovány, že se musí prodávat, aby dluh splatily. Pokud odporují, je na ně vyvíjen psychický i fyzický nátlak, je jim vyhrožováno fyzickou likvidací nebo likvidací jejich rodin v zemi původu apod. Svědectví některých žen dokazuje, že byly vystaveny také působení drog. Majitelé erotických podniků usilují o to, aby se jim zaplacená částka co nejdříve vrátila. Až po splacení této sumy začínají ženy dostávat vyšší provizi a získávají poněkud větší volnost. Ale jen tehdy, pokud nejsou udržovány v domnění, že jsou zadlužené, případně, že se svou přítomností v klubu zadlužují stále více (v praxi je ženám například účtováno jídlo a pití v mnohem vyšší finanční hodnotě, než je reálná). Tyto domnělé dluhy dosahují v některých případech částky až 50 000 EURO. Žena se tak ocitá v začarovaném kruhu, ze kterého bez vnější pomoci není cesty ven. Ženy, které se osvědčí, případně naváží užší kontakt se svými kuplíři, postupují v hierarchii erotického klubu vzhůru, získávají lepší podmínky, privilegované postavení a postupně začínají plnit funkci dohledu nad novými ženami. Při práci policie s oběťmi je velmi obtížné zjistit, jakou úlohu žena hrála v rámci vnitřní struktury určitého erotického zařízení. Výslech obětí se proto v praxi provádí vždy odděleně. Stojí vedle sebe oběť obchodování, která získala určité svobody a určitou moc, a oběť obchodování, která je zcela bezmocná. Tato situace představuje nejen trestně právní, ale také i etický problém. Policie se však v rozhodování, zda je obchodovaná žena stále ještě obětí nebo již spolupachatelkou, musí řídit platnými zákony (trestní zákon a trestní řád). Postavení ženy lze totiž pro policejní orgán stanovit pouze v rozsahu termínů: svědek, poškozený, spolupachatel, pomocník nebo organizátor. Na základě prováděných šetření policie tyto skutečnosti nepřetržitě vyhodnocuje a posuzuje.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování, 2003)

2. České občanky obchodované do zahraničí (nebo v zahraničí) vracející se do země původu

České oběti obchodování s lidmi v zahraničí, které se rozhodnou pro návrat do své vlasti, mají jen omezené možnosti. Jsou většinou ve velmi špatném psychickém stavu, nemají osobní doklady ani finanční prostředky potřebné pro návrat. I po návratu mají ztíženou situaci, protože často nemají kvalifikaci potřebnou pro získání nového zaměstnání, jsou těžce traumatizovány a vyčleněny z normálního života.

(Národní strategie boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování, 2003)

2.3.3 Popis prostituční scény v České republice

Problematika obchodování s lidmi je úzce spojena s problematikou prostituce. Definice prostituce není jasně vymezena žádným mezinárodním dokumentem a ani právním řádem České republiky není komplexně řešena. Lze konstatovat, že **prostituce** je vykonávání pohlavního styku s jinou osobou nebo osobami za úplatu. Pohlavním stykem se v tomto smyslu rozumí jakýkoli způsob ukájení pohlavního pudu prostřednictvím těla jiné osoby, ať již stejného či různého pohlaví.

(Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Obchodování se ženami z pohledu ČR, 2004)

„V posledním desetiletí se zájem odborníků o zkušenosti obyvatelstva se sexem za peníze zvýšil především v souvislosti s pokračující epidemií HIV/AIDS. Prostitutky a jejich zákazníci jsou totiž považováni za skupinu s vysoce rizikovým chováním“. (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 88)

Z hlediska **právního ukotvení** problematiky prostituce v České republice je třeba konstatovat, že prostituce není v současnou chvíli komplexně legislativně řešena. Ve světě existují **tři hlavní modely legislativního přístupu k prostituci: kriminalizace** (prostituce je zakázána a postihováni jsou zákazníci sexuálních služeb – Švédsko), **legalizace** (prostituce je považována za legální živnost - Nizozemí) a **abolice** (prostituce není zakázána ani

povolena, trestány jsou však jevy, které ji doprovázejí, např. kuplířství - Francie).

„V České republice není prostituce trestným činem. Nemůže za ní být trestána prostitutka ani její zákazník. Prostituci je možno postihovat pouze nepřímo. Osoby v prostituci mohou být trestány za kuplířství, příživnictví nebo porušování pracovní kázně. Také se mohou dostat do konfliktu se zákonem za ohrožování pohlavní nemocí“. (Chmelík, 2003, s. 55)

V souvislosti s přípravou Národní strategie boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování (z roku 2003) a k úzkému vztahu této problematiky k prostituci a vývoji prostituční scény v České republice bylo prostřednictvím policejních orgánů provedeno **šetření**, jehož cílem bylo zjistit **dynamiku vývoje prostituce** a jevů s ní souvisejících. Situační sonda byla zpracována z podkladů krajských správ Policie ČR a Správy Policie ČR hlavního města Prahy. Pozornost byla věnována zejména prostituci pouliční a prostituci nabízené v nočních klubech a erotických podnicích. Všechny ostatní formy prostituce jsou jen velmi obtížně zmapovatelné. Zjištěné **závěry** této studie jsou následující:

1. Prostituční scéna v České republice je nepřehledná, různorodá, a to zejména v erotických klubech.
2. Je velmi obtížné oddělit prostituci dobrovolnou od prostituce nucené, protože ženy v prostituci se z nejrůznějších důvodů zdráhají policii cokoliv sdělit (strach z kuplířů, obava z porušování zákonů apod.).
3. V pouliční prostituci se více uplatňují Češky a Slovenky z nižších sociálních vrstev (mezi nimi je vysoký podíl Romek). Postupně přibývá také cizinek.
4. V erotických podnicích se kromě Češek vyskytuje i vysoké procento cizinek z nejrůznějších zemí světa. Některé erotické kluby jsou etnicky homogenní a specializované na konkrétní národnostní klientelu.
5. U prostitutek z ekonomicky slabých zemí (například bývalé státy Sovětského svazu) lze jen velmi těžko hovořit o dobrovolné prostituci, jde

téměř vždy o nucenou prostituci, ať již vynucenou ekonomickými a sociálními faktory nebo kuplíři a obchodníky s lidmi.

6. Domněnku, že se v sexuálním průmyslu obchoduje s lidmi svědčí i fakt, že se prostitutky v klubech často střídají (dokazuje to, že jde o organizovanou činnost ze strany kuplířů a obchodníků, kteří reagují na poptávku ale i na nebezpečí odhalení v případě dlouhého pobytu na jednom místě).

2.4 Model podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi

2.4.1 Základní principy modelu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi

Cílem tohoto modelu bylo vytvoření koordinovaného efektivního systému pomoci obchodovaným osobám za účelem sexuálního vykořisťování. Obětem je tak prostřednictvím nevládních organizací nabídnut komplex odborných služeb. Jedná se o následující služby: krizová intervence, azylové ubytování (z důvodu ochrany bezpečnosti s utajenou adresou), psychosociální pomoc, právní poradenství a zprostředkování lékařské péče.

Cíl modelu zahrnuje

- zabezpečit základní ochranu lidských práv a důstojnosti obětí;
- motivovat oběti ke svědecké výpovědi, a tak napomoci orgánům činným v trestním řízení při odhalování, stíhání, usvědčení a potrestání pachatelů;

Cílovou skupinu modelu reprezentuje

- vstup do programu je umožněn všem českým občankám/občanům i cizinkám/cizincům, kteří důvodně uvedou, že se stali oběťmi obchodování s lidmi;

Nabídka obětem obchodování s lidmi obsahuje:

1. fáze

- po vstupu do programu bude oběti poskytnuto 30 dní na **základní krizovou intervenci** a psychosociální pomoc;
- v případě cizinky/cizince s nelegálním pobytem, bude vstup do programu doprovázen žádostí o **udělení výjezdního víza** na 40 dní;
- do 30 dní se oběť-cizinka/cizinec musí rozhodnout, zda bude spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení;
- v případě, že se oběť-cizinka/cizinec rozhodne pro spolupráci, má Policie ČR dalších 10 dní na ověření, zda oběť splňuje podmínky pro udělení víza za účelem strpění pobytu;
- nespolupracující oběti-cizince/cizinci bude nabídnut program dobrovolného návratu prostřednictvím Mezinárodní organizace pro migraci IOM - odmítne-li dobrovolný návrat, bude po vypršení platnosti výjezdního víza následovat její/jeho vyhoštění - dobrovolný návrat bude možný na základě žádosti kdykoli.

2. fáze

- spolupracující oběť-cizinka/cizinec požádá po měsíční krizové intervenci o **vízum za účelem strpění pobytu** na dobu 3 měsíců, po dobu trvání trestního řízení je možné tento postup opakovat;
- po skončení trestního řízení bude oběti-cizince/cizinci nabídnut dobrovolný návrat do země původu.

3. fáze

- v případech hodných zvláštního zřetele (důvodná obava z ohrožení bezpečnosti v zemi původu) a na žádost oběti může cizinecká policie oběti-cizince/cizinci udělit **trvalý pobyt** z humanitárních důvodů.

Subjekty modelu jsou“

1. národní koordinátor – 1. náměstek ministra vnitra

- odbor prevence kriminality MV – sekretariát národního koordinátora
- Rozkoš bez rizika
- La Strada
- Sdružení Česká katolická charita
- Mezinárodní organizace pro migraci IOM

Financování

- z prostředků vyčleněných v kapitole státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa na Strategii prevence kriminality na léta 2004 – 2007.

2.4.2 Organizace poskytující své služby obětem obchodování s lidmi

2.4.2.1 Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)

Činnost IOM v jednotlivých zemích se soustřeďuje na vyhledávání českých občanek , které se staly oběťmi obchodování v zahraničí a cestou zastupitelských úřadů distribuují dotazníky určené těmto obětem.

V roce 2001 byl mezi Ministerstvem vnitra a organizací IOM podepsán Protokol o provádění programu asistence dobrovolných návratů neúspěšných žadatelů o azyl v České republice a cizinců, kteří jsou povinni vycestovat z území České republiky. Tento protokol se netýká bezprostředně jen obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování.

IOM realizuje řadu informačních kampaní zaměřených na prevenci obchodování s lidmi, pravidelně provádí výzkumy zaměřené na problematiku migrace, nucené práce a sexuálního vykořisťování. (www.iom.cz)

2.4.2.2 La Strada – nevládní organizace

La Strada ČR poskytuje pomoc všem obětem obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování, tj. cizinkám nacházejícím se na území ČR i českým občankám navracejícím se zpět do vlasti. Zajišťuje pro ně bezpečné ubytování, stravu, lékařské ošetření, psychologickou a psychiatrickou péči , právní

poradenství, nekontaktování na policii (pokud s ní oběť chce spolupracovat) a cestou IOM a policie podniká kroky k získání osobních a cestovních dokladů. Jejími dalšími aktivitami jsou: monitoring stavu lidských práv, ovlivňování zákonodárství, preventivně informační kampaně, výzkumná činnost zaměřená na problematiku obchodování s lidmi a provozování krizové nonstop linky pro oběti obchodování s lidmi.

Sociální služby nabízené organizací La Strada: (LS) jsou:

1. Ubytování

- Krátkodobé ubytování v azylovém bytě LS (AB)
- AB slouží pouze ženám. Klientka bydlí v AB sama, případně s dalšími ženami. Sociální pracovnice zejména v prvním týdnu klientku navštěvuje a pomáhá jí zorientovat se v okolí. Dále se o sebe stará klientka sama (nákup potravin, praní prádla), případně jí pomáhá sociální pracovnice. Klientka se může volně pohybovat mimo azylový byt. Klientka nesmí kontaktovat osoby z rizikového prostředí a nesmí nikomu sdělit adresu AB.
- Dlouhodobé ubytování
 - a) ubytovna – po ukončení pobytu v AB LS může LS hradit klientce další ubytování na nezbytně nutnou dobu
 - b) specializovaná zařízení – LS může po dohodě s klientkou nabídnout a zprostředkovat ubytování ve specializovaném zařízení (AD pro matky s dětmi, Domy na půli cesty a další).

2. Finanční pomoc

V případě, že klientka nemá žádný finanční příjem/finanční prostředky, poskytuje LS po nezbytně nutnou dobu:

- 100 Kč na jídlo a osobní potřeby/den
- další finance na nezbytné hygienické potřeby, pokud je klientka nedostane
- telefonní kartu nebo kredit
- ošacení/obuv
- finance na dopravu (v rámci Prahy a ČR)
- další finanční příspěvky (např. na volnočasové aktivity, kurzy apod.).

3. Zdravotní a psychologická/psychiatrická péče

Cizinkám hradí LS nutné zdravotní ošetření a léky vč. psychiatrické péče. Na žádost klientely LS zprostředkuje konzultace s psychoterapeutkou. LS nemá finanční zdroje na hrazení porodů a pouze ve výjimečných případech (např. zdravotní problémy) může hradit potrat.

4. Právní poradenství

LS může zprostředkovat právní zastupování a konzultace v oblastech trestního, rodinného, cizineckého, azylového a správního práva (podání trestního oznámení na pachatele, rozvody, dávky, péče o dítě, žádost o azyl, odvolání, žaloby apod.) LS nabízí asistenci při jednání s policií. LS nepracuje pro policii a klientka má právo odmítnout spolupráci s policií.

5. Sociální práce

Sociální práce zahrnuje zejména:

- pomoc při zařizování dokladů, dávek a legalizace pobytu v rámci zákonů platných na území ČR
- pomoc s vypracováním žádostí, stížností; zpracování vyjádření a posudků podle potřeby klientek
- doprovod, asistenci a pomoc při jednání s různými úřady a organizacemi
- asistenci při hledání zaměstnání.

6. Tlumočení a kurzy českého jazyka

- LS spolupracuje s řadou tlumočnic/tlumočnicků, které/kteří pomáhají v komunikaci se zahraničními klientkami.
- V případě, že se klientka rozhodne, že bude usilovat o získání trvalého pobytu či je žadatelkou o azyl, nabízí LS zajištění kurzů ČJ.

7. Asistence při podání žádosti o vstup do „Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi“

V rámci Národní strategie boje proti obchodování s lidmi nabízí Ministerstvo vnitra ČR (dále MV) možnost vstupu do speciálního Programu pro obchodované osoby.

▪ *Podmínky žádosti o vstup do Programu MV*

Pokud klientka souhlasí se spoluprací s policií a s poskytnutím důležitých informací o tom, co se jí stalo, může požádat o vstup do tohoto Programu. To znamená, že podepíše formulář „Žádosti o vstup do Programu MV“, který je podpořen stanoviskem La Strady a Policie ČR.

MV, které rozhoduje o přijetí do programu, se v co nejkratší době vyjádří k žádosti.

Pokud bude žádost schválena, má klientka nárok na 30denní lhůtu na rozmyšlení, zda podá trestní oznámení na pachatele a bude i nadále spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení.

▪ *Výhody účasti v Programu MV*

Klientce bude v první fázi cizineckou policií udělena výjezdní (vízum) doložka, další pak vízum za účelem strpění pobytu, které může být opakovně prodlužováno. Na základě tohoto víza je možné v ČR požádat o pracovní povolení po dobu trvání tohoto víza.

▪ *Ukončení účasti v Programu MV*

a) dobrovolným návratem do země původu (cestu hradí MV)

b) ukončením trestního řízení, následuje zprostředkování cesty do země původu (hradí MV)

c) porušením pravidel ze strany klientky (viz formulář žádosti o vstup do Programu)

d) na vlastní žádost klientky

e) ve výjimečných případech, pokud hrozí nebezpečí v zemi původu a pokud se klientka aktivně snaží o samostatný nezávislý život (dlouhodobé zaměstnání, ubytování a znalost českého jazyka), je možné žádat o udělení trvalého pobytu z humanitárních důvodů na území ČR.

Je na dobrovolném rozhodnutí klientky, zda vstoupí do tohoto Programu. La Strada poskytuje služby i klientkám, které do tohoto Programu nevstoupí.

(www.strada.cz)

8. Návrat a zařízení následné péče v zemi původu

Pro klientky, které jsou zařazeny do Programu MV, La Strada ve spolupráci s IOM (Mezinárodní organizace pro migraci) zajistí v případě zájmu návrat do země původu.

La Strada nabízí zprostředkování kontaktu na pomáhající organizace při návratu do země původu (v některých zemích pracují La Strady či další partnerské organizace). V případě zájmu může zprostředkovat následnou péči v pomáhající organizaci v zemi původu.

Poskytování většiny sociálních služeb není podmíněno ubytováním v azylovém bytě.

2.4.2.3 Sdružení Charita Česká republika

Sdružení Charita Česká republika je nestátní organizací s nejširší působností v sociální a zdravotní oblasti na území ČR. Charitní projekt **Magdala** - program pomoci obětem obchodování s lidmi zabezpečuje předávání klientely do péče charitních azylových domů ve vhodné lokalitě na území ČR. Realizuje metodické vedení a vzdělávání klíčových pracovníků. Zajišťuje financování péče. Charita Česká republika má k dispozici síť chráněných domů usilujících o anonymitu, samostatných bytů a vyčleněných lůžek pro oběti obchodování s lidmi v rámci azylových bytů po celé republice, dále pak ubytovací kapacitu v rámci far, klášterů a dalších zařízení Charity. Poskytuje své služby také vykořisťovaným matkám a jejich dětem. Pracovnice projektu Magdala zajišťují provoz nonstop linky pomoci obětem obchodování s lidmi a pravidelně vykonávají streetwork v lokalitách s největším výskytem prostituce.

Projekt Magdala zajišťuje pro oběti obchodování s lidmi tyto služby:

- krizovou intervenci a následnou podporu;
- okamžitou přímou pomoc (klidné a bezpečné prostředí, tekutiny, potravu, ošacení...);
- chráněné ubytování s utajenou adresou (z důvodu přímého ohrožení bezpečnosti);
- sociálně-právní poradenství;
- pomoc při vyřizování potřebných dokumentů (zlegalizování pobytu)
- finanční podporu;
- psychologickou podporu;
- psychoterapii (řada klientek trpí posttraumatickou stresovou poruchou, psychosomatickými obtížemi, depresí či neurózou);
- zajištění lékařské péče;
- metodické vedení v péči o děti;
- zprostředkování rekvalifikačních a sebevzdělávacích kurzů;
- nabídku možnosti podání žádosti o vstup do Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi – ve spolupráci s Ministerstvem vnitra České republiky;
- zprostředkování asistence při návratu do země původu;

Následná pomoc potom navazuje na krizovou intervenci. V této fázi je klientka doprovázena klíčovou pracovnící při řešení svých individuálních problémů. Postupně společně plánují kroky potřebné k návratu do života, který sama klientka pokládá za bezpečný a uspokojivý.

Návrat do země původu se děje ve spolupráci s Mezinárodní organizací pro migraci je cizinkám vracejícím se zpět do své vlasti zprostředkováván asistovaný návrat. Díky rozsáhlé síti organizací zapojených do platformy Caritas Internationalis je těmto ženám nabízena možnost kontaktu se spolupracujícími charitními organizacemi v jejich zemi původu.

Stručný popis předávání klientky koordinačním centrem (KC) do charitních azylových domů lze načrtnout takto:

Nejprve dochází k předávání klientky koordinačním centrem do péče Azylové domu:

- Koordinační centrum zprostředkuje kontakt klientky s charitním zařízením (nejčastěji Azylový dům pro ženy v tísní – dále jen AD)
- Koordinační centrum při předávání klientky/ta předá zprávu s důležitými informacemi o klientce, kterými disponuje.

Zpráva by měla obsahovat:

- jméno, příjmení, datum narození, rodinný stav;
- vystižení aktuální situace (co se stalo, v čem spočívá případné ohrožení a co již bylo učiněno);
- má-li žena děti, případně kolik jich má s sebou, jaký je právní vztah dětí a matky (např. předběžné opatření...);
- užívá-li někdo z nich léky, případně jaké;
- aktuální zdravotní stav (včetně těhotenství, znásilnění, přítomnost závislosti...) a aktuální duševní stav (emoční ladění, schopnost orientace v čase, prostoru, náhled na danou situaci, atd.);
- jakými žena disponuje finančními a materiálními prostředky, jaké důležité dokumenty má u sebe;
- doporučení - co je nutné dodržovat;

V praxi je často velice obtížné poskytnout pracovním příslušného AD podrobné komplexní informace o klientce. Psychický i celkový zdravotní stav ženy přicházející s žádostí o poskytnutí služeb je velmi individuální. Některé klientky jsou zpočátku dle závažnosti a délky týrání, kterému byly vystaveny neschopné poskytnout o sobě jakékoliv bližší informace. Znovunalézání psychické i fyzické stability leckdy trvá i několik let.

Po předání klientky do péče AD následuje:

- zařízení zajišťuje naplnění základních životních potřeb klientky:
 - bezpečné a klidné ubytování (eliminace ohrožení ze strany agresora, zamezení úniku informací o klientce....)
 - potraviny a tekutiny
 - oblečení
 - hygiena (podle situace, např. upozornění na možnost zajištění důkazů)
 - podpora a respekt k individuálním potřebám klientky;
 - - základní zdravotní vyšetření – vyloučení infekční choroby (až do vyloučení infekční choroby nutnost oddělení od ostatní klientely AD, ubytování v krizovém pokoji - samostatný pokoj s vlastním sociálním zařízením a kuchyňským koutem);
- následná dlouhodobá komplexní práce s klientkou, (nabídka zprostředkování psychoterapie, zajištění sociálně-právního poradenství, finanční asistence, podpora v doplnění vzdělání, v řešení dalšího samostatného bydlení a získání zaměstnání)
 - seznámení klientky s nabídkou poskytovaných služeb, s pravidly ubytování a vzájemné spolupráce;
- zařízení **vede záznamy** o všech důležitých okolnostech týkajících se předané klientely, o poskytovaných službách a péči, o potřebách klientky (individuální plán rozvoje klientky), o veškerých důležitých skutečnostech spojených s klientkou a jejími dětmi;
- zařízení průběžně informuje koordinační centrum o vývoji situace klientely a je-li třeba, konzultuje s koordinačním centrem další postup;
- pokud dojde k ukončení nebo vyzrazení utajeného pobytu klientely zařízení o tomto neprodleně informuje koordinační centrum (v případě klientely zařazené do Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi – MVČR – je nutné okamžité informování v případě jakéhokoliv ohrožení bezpečnosti klientky, či zaměstnanců);
- po ukončení pobytu zařízení zašle koordinačnímu centru závěrečnou zprávu o službách poskytnutých klientce;

2.4.2.4 Rozkoš bez rizika – občanské sdružení

Příjemkyněmi služeb sdružení Rozkoš bez rizika jsou ženy, které provozují komerční sex nebo žijí v tomto smyslu rizikově. Klientkami jsou především prostitutky, ale také bezdomovkyně a narkomanky.

Hlavním cílem činnosti sdružení Rozkoš bez rizika je zabránit dalšímu šíření pohlavně přenosných chorob. Aktivity sdružení zahrnují celou škálu preventivních kroků. Od terénní sociální práce na ulici, v privátech a v erotických klubech - až po diagnostiku a léčbu všech sexuálně přenosných chorob a gynekologických onemocnění jejichž přítomnost v těle zvyšuje pravděpodobnost přenosu viru HIV (poškozená sliznice snáze virus propouští, onemocnění jinou sexuálně přenosnou chorobou zatěžuje imunitní systém, který se pak viru HIV hůře brání).

Působnost sdružení je celorepubliková, vyšetřování a léčba pohlavně přenosných chorob jsou bezplatné. (www.rozkosbezrizika.cz)

3. Zkušenosti z přímé práce s ženami v prostituci

Součástí Charitního Projektu Magdala, který poskytuje služby obětem obchodování s lidmi, je také pravidelné vykonávání terénní práce (streetworku) v lokalitách s největším výskytem prostituce a to zejména na Chomutovsku, Teplicku, Karlovarsku a Znojemsku. V rámci svého zaměstnání v koordinačním centru Projektu Magdala jsem měla několikrát možnost přímo se zúčastnit terénní práce s ženami v prostituci a proto bych se v další části své diplomové práce ráda zaměřila na nastínění základních pravidel potřebných pro úspěšnou realizaci streetworku s danou cílovou skupinou a popis průběhu jednotlivých výjezdů do terénu.

3.1 Pravidla pro úspěšnou realizaci streetworku

Pro úspěšnou realizaci streetworku jsou dána následující pravidla:

- tým - je doporučován spíše ženský a to nejlépe dvoučlenný
- image - sociálně-zdravotní pracovnice, prvoplánově orientované na zdravotní problematiku
- způsob přepravy - nejlépe osobním automobilem (je dobré mít stálého řidiče mužského pohlaví, který je v autě připraven v pohotovosti pro případ, že by pracovnice vykonávající streetwork z důvodu ohrožení své bezpečnosti na ulici či v klubu potřebovaly ihned z místa odjet)
- praktická výbava - terénní taška, jejíž obsah je před každým výjezdem kontrolován, by měla obsahovat následující:
 - *informační materiály* (brožurky, letáky, samolepky, praktické předmět nesoucí kontakty na pomáhající organizace- např. zapalovače, náramky...)
 - *prostředky prevence* (kondomy)
 - *drobné občerstvení* (čaj, kávu, sušenky, polévky, vitamíny – řada žen vykonávajících pouliční prostituci je z důvodu nuceného dlouhodobého setrvávání v terénu hladová a dehydrovaná – v létě mají často i velmi vážné

popáleniny z celodenního stání na přímém slunci – bez možnosti poodejít ze silnice do stínu, sednout si, odpočinout si, či se umýt)

- *testovací soupravy* (slinné či z kapilární krve - na HIV a další sexuálně přenosné choroby) a *průvodky* (do venerologických laboratoří, karty klientek, tužky na popis testovacích souprav)

- postoj - empatie, akceptace specifík prostředí, zájem o ženu – o její psychický i fyzický stav, nabídka zdravotních služeb (otevřít prostor pro bližší kontakt – anonymní a bezplatný zdravotní servis pro ženy v erotických klubech i na ulici je výhodný také pro jejich „pasáky“, neboť jim zajišťuje další nepřerušované výdělky prostituovaných žen)

- varovné signály svědčící o možném vykořisťování - vyhýbavé odpovědi na následující otázky: „Jak jste se k této „práci“ dostala?“; „Máte možnost odejít?“; „Můžete u sebe mít své osobní doklady?“; „Je vám umožněno chodit na zdravotní prohlídky ke svému lékaři?“; „Dostáváte náležitý plat?“; „Máte možnost být v kontaktu se svou rodinou?“...

- vedení rozhovoru - projevení přijetí a zájmu, nabídka aktuálních služeb (občerstvení, zdravotní testy), nenásilné mapování celkové situace ženy - jejích životních podmínek, zrcadlení jejích pocitů, nabídka nasměrovaná na budoucnost - popis možností řešení daných problémů, dostupných služeb pomoci, zanechání kontaktu na pomáhající organizace

3.2 Ukázka záznamů z jednotlivých výjezdů do terénu

V následujících záznamech z terénní práce s ženami v prostituci byly některé konkrétní údaje, z důvodu ochrany bezpečí žen v prostituci i pracovníků projektu Magdala, změněny.

STREETWORK

termín: 16.7. 2006

čas: 16,00 – 24,15

přípravná fáze: 16,00 – 17,30 **streetwork:** 17,30 – 23,10 **intervize:** 23,20 – 24,15

tým: 2 pracovnice projektu Magdala a řidič

lokalita: jižní Morava

silnice: Kamila, Marie, Bohumila, Petra, Dana, Nataša

kluby: Persefona club, Café bar Baltazar, Erotikon club, Eros bar, Carlos bar

Silnice

Kamila

Žena je kontaktována podruhé. Jde o Bulharku, česky moc nerozumí. Ženě jsou předány opět informační a kontaktní letáčky. Dále je seznámena s tím, že v poradenském centru jsou testy na detekci HIV a těhotenské testy a že testování je anonymní a bezplatné.

Marie

Marie je kontaktována podruhé. Při prvním kontaktu tým posílá pryč „za mladšíma“. Dnes se usmívá, ale nic neříká. Má opět jinak vlasy. Ženě jsou sděleny informace, které při minulém kontaktu nezazněly. Také je seznámena s testy, které jsou prováděny zdarma a anonymně.

Bohumila

Paní Bohumila je stále více zničená, zbitá, a to jak na nohách, tak na obličeji (chybí jí zub). Na otázku, co se jí stalo, uvádí, že spadla. Na sobě má růžovou minisukni, tílko, růžové poničené boty. Vlasy má sčesané do culíku, jehož součástí je i hustý přičesek. Bohumila je jako vždy potěšena z našeho příchodu. Uvádí, že je zamilovaná, ale tento vztah není perspektivní. Je zamilovaná do pasáka (Marka – je ženatý a má tři děti). Tvrdí, že pro něho udělá všechno a on to ví. Samozřejmě toho zneužívá. Žena tým žádá, zda-li by jí mohl koupit cigarety. V rychlosti předává 10eur. Po předání cigaret si nechce vzít zbytek peněz zpět, ale ty jí jsou vnuceny.

Petra

Na protější straně stojí Petra. Petra zde nebyla kontaktována skoro rok. Vypadá odpočatě, spokojeně, má nový účes. Uvádí, že má doma šestiměsíční dceru Lidušku. Současně vytahuje mobilní telefon, aby ukázala, jak její dcerka vypadá. Je nadšená a dlouho povídá o „malé“. Po chvíli přibíhá utíká Bohumila. Bohumila (viz výše) je v podnapilém stavu a přebíháním po silnici ohrožuje jak svůj život, tak celkovou dopravu.

Dana

Dana je kontaktovaná poprvé. Stojí u Motořestu E59. Ženě je představen projekt Magdala a služby, které nabízí. Dana uvádí, že se rozvádí, má dvě děti, které musí žít a navíc jí narůstají dluhy. Na silnici chodí 14 dní. Je v krizi a velmi se stydí za to, co dělá.

Byla by ráda, kdyby jí pracovnice Magdaly zajistily lékařské vyšetření na STD (anglická zkratka pro pohlavně přenosné choroby – Sexually Transmitted Infections). Má svého lékaře, ale neví, jak mu vysvětlit, že se chce nechat vyšetřit na tyto nemoci. Žena je týmem upozorněna, že každý lékař má povinnost mlčenlivosti, ale bude-li chtít, můžeme jí být zajištěno anonymní vyšetření. Dále dostává nabídku zprostředkování pomoci právníka. Je seznámena také s tím, že veškeré služby jsou bezplatné a anonymní.

Nataša

Nataša je Ukrajinka a zdá se, že česky nerozumí. Žena je velmi smutná, skleslá. Jsou jí nabídnuty testy na detekci HIV a těhotenské testy. Dále je seznámena s tím, že v poradenském centru budou probíhat kurzy na PC, ze kterého může získat osvědčení. Po celou dobu sama nic neříká, nijak se do hovoru nezapojuje.

Kluby

Persefona club

Po zazvonění otevírá opět barmanka-pronajímatelka klubu - Inna. V klubu jsou dvě ženy – Ukrajinky. Tyto ženy odmítají nabídku provedení testů na HIV, neboť prý odjíždí zpět do země původu. Mají problém získat nové vízum. Barmanka celou věc komentuje, že je velmi obtížné získat nová víza a současně jsou poměrně drahá.

Po chvíli se barmanka rozhovoří o tom, jakým způsobem se do České republiky dostala ona. Uvádí, že ve své zemi (pochází z Ukrajiny) se dostala k nabídce práce v České republice. Měla pracovat jako barmanka. Skončila však v nočním klubu, kde jí okamžitě zavřeli na pokoj a nutili k prostituci. Zde zůstala 6 týdnů. Hovoří o hrozných zkušenostech, kdy jí neustále připomínali, že má dluh za jídlo, pití a ubytování a proto nesmí přestat s poskytováním sexuálních služeb.

V celé situaci jí pomohla nějaká paní Komárková. Dodnes jí je vděčná. Více informací, kdo je paní Komárková a jakou roli v klubu měla, nevedla. Hovořila jen o tom, že je stejně stará jako ona a umí věštit z karet. Údajně jí věštila, že porodí dítě a bude mít svůj klub. Což se skutečně vyplnilo.

Dále hovoří o svých sestřích, které prozatím žijí na Ukrajině u přítelkyně. Musely odejít z domova, neboť mají nevlastního otce, který je terorizuje. Barmanka se snaží dostat sestry do České republiky, ale má velké problémy se získáním víz. Posílá jim peníze. Chce, aby také pracovaly v klubu. Prý jsou zatím panny a nechtějí tuto činnost dělat. Barmanka uvádí, že když to zvládla ona za daleko horších podmínek, zvládnou to i její sestry, protože ony budou mít v jejím klubu slušné zacházení.

Dále uvádí, že dostala správní vyhoštění, neboť je evidována na Úřadu práce - a právě když pracovala v klubu za barem, přišla cizinecká policie na kontrolu a viděla ji, že pracuje. Navíc její (tedy pronajatý) klub jde do konkurzu, neboť majitelka budovy má dluhy. Inna neví, co bude pak dělat. Dříve pracovala v Café baru. K podnikání se dostala tak, že ji nějaký právník

přenechal za úplatu své s.r.o. Dále dlouze hovoří o svém synovi. Ukazuje týmu jeho fotografie.

Café bar Baltazar

Po zazvonění otevírá mladá Ukrajinka. V tomto případě jde o „novou tvář“, neboť doposud byl tým v kontaktu pouze s Češkou, která striktně odmítala služby, popř. si vymýšlela výmluvy. Nyní jde o barmanku, která je velmi vstřícná. Je jí představena organizace, projekt Magdala a služby, které nabízí.

Bere si informační a kontaktní leták. Uvádí, že není vhodné, aby pracovnice týmu šly do klubu, neboť zde právě probíhá program pro zákazníky, ale že tým ráda uvidí jindy. Tým chce znát hodinu, kdy má opět přijít, podle toho, kdy ženy do klubu přicházejí. Údajně je možné přijít kdykoli, neboť ženy zde bydlí, jsou zde pořád.

Erotikon club

Otevírá německy hovořící občan a ihned striktně odmítá služby projektu Magdala.

Eros bar

V klubu jsou dvě ženy a barmanka. Jde o Rumunky hovořící německy. Jedna z žen uvádí, že má bolesti v podbřišku a při močení. S barmankou se tým domlouvá, že jí zavolá, až ženě domluví schůzku u lékaře.

Carlos bar

Před klubem sedí Romana (dříve prostituována na ulici). Romana je skleslá. Vypadá nešťastně a vyčerpaně. Žena má tetování na paži. Uvádí, že uvnitř v klubu nikdo není, ačkoli před vchodem je nápis „4 nové ženy“.

STREETWORK

termín: 16.9. 2006

čas: 16,00 – 23,00

přípravná fáze: 16,00 – 17,30 **streetwork:** 18,00 – 22,10 **intervize:** 22,20 – 23,00

tým: 2 pracovnice projektu Magdala a řidič

lokality: jižní Morava

kluby: Michael club, Saurus club

Úvod:

Dne 20.7.2005 byl streetwork kratší, neboť po 22 hod. začala bouřka. Navíc členky týmu absolvovaly následující den již od brzkých ranních hodin cestu do Prahy (testy na detekci HIV, schůzka v Národní laboratoři pro syfilis a schůzka s koordinátorkou projektu Magdala).

Kluby

Michael club

Tento klub je kontaktován kolem 18 hodiny. Není zde ještě rozběhnutý noční program a ženy se na večer prozatím jen připravují. Nejprve tým vítá mladý muž, který se nechal při minulém kontaktu testovat. V klubu sedí dvě ženy - Češky. Obě se nechávají testovat. Uvádějí, že jsou v klubu jen pár dní. Po testování ihned zachází na pokoj.

Dále se nechává testovat **Mariana**. Žena se připravuje na večer. Mariana je nadšená, neboť se bude vdávat. Celou dobu hovoří o tom, jak už má vybrané šaty a připravuje svatební oznámení. Přítomný mladík je velmi překvapený, neboť snoubenec je jeho kamarád a nechce tomu věřit. Žena reaguje na jeho negativní postoj a několikrát opakuje, že jí to „její snoubenec“ opravdu slíbil.

Dále je mladému muži sděleno potestové poradenství a ten uvádí, že by chtěl provést vyšetření venerologem, neboť má podezření, že se choval rizikově. Muži je předán kontakt na poradenské centrum. Dále hovoří o tom, jak je překvapený z té svatby, neboť jak uvádí, snoubenci se znají pouhých 14 dní. Doufá, že jediný, kdo by mohl svatbu přerušit jsou rodiče snoubenců.

Členka týmu se informuje, zda jsou v klubu i jiné ženy. Barman volá další ženy, ty ovšem přicházejí, až po delší době. Velmi zajímavá je skutečnost, že jde o ženy ze silnice. Ženám je nabídnuto provedení testu na detekci HIV.

První se nechává testovat **Irina**. Je jí 21 let. Žena je Bulharka a nerozumí česky. Vedle Iriny sedí **Olga**, té je 33 let. Olga Irině vše překládá. Ženy se baví bulharsky, částečně také německy.

V klubu je také **Nad'a**. Také ona se nechává testovat. Je jí 23 let a pochází ze Slovenska. Ženám jsou poskytnuty informace o projektu Magdala a službách, které nabízí.

Saurus club

Po zazvonění je tým ihned pozván dále. V klubu je hodně žen a některé z nich jsou zde kontaktovány poprvé. Tým si přisedává ke stolu, kde již sedí tři ženy. Ženám je představen projekt Magdala a služby, které nabízí. Současně jim je nabídnuto provedení testů na detekci viru HIV.

Magdaléna, narozená v roce 1981, pochází z Ukrajiny. Ženu nabízené služby zaujaly, především chce domluvit schůzku s lékařem. Uvádí, že se zastaví v pondělí v poradenském centru a domluví se na termínu vyšetření.

Beáta, narozená v roce 1970, nejprve nechce provést test na HIV, neboť se vrací zpět do země původu (Ukrajina). Přestože nejsou výsledky testů sdělovány po telefonu, je ženě udělena výjimka. Žena uvádí, že až bude mít své telefonní číslo, zavolá terénní pracovníci a řekne domluvený kód, na jehož základě jí pak bude sdělen výsledek.

Viola, které je 24 let, po celou dobu kontaktu mlčí. Podstupuje HIV test.

Amálie, narozená v roce 1984, pochází z Maďarska. Žena podstupuje HIV test. Amálie byla před měsícem s členkou týmu u veneroložky a dnes si stěžuje, že jí lékařka nedala žádný doklad o vyšetření. Tento doklad chtěla ukázat svému partnerovi, aby jí věřil, že je v pořádku.

Apolena, narozená v roce 1986, pochází ze Slovenska, má dlouhé světlé vlasy, štíhlou vyšší postavu. Dívka je zde chvíli a po provedení testu odchází.

Kristýna, narozená v roce 1985, pochází též ze Slovenska, má zrzavé dlouhé vlasy, je středně vysoké postavy. Po celou dobu nejeví zájem o bližší kontakt. Test na HIV podstupuje.

STREETWORK

termín: 15.11. 2006

čas: 18,00 – 24,30

přípravná fáze: 17,00 – 18,20 **streetwork:** 19,00 – 23,10 **intervize:** 23,20 – 24,30

tým: 2 pracovnice projektu Magdala a řidič

lokalita: jižní Morava

kluby: Meka, Saurus, Srdce, Erotikon, Athena, Sofie, Stella, Šantán

Kluby

Meka club

Klub je zavřený.

Saurus club

Po několikátém zazvonění otevírá nový barman. Je mu v krátkosti představen projekt Magdala. Barman zve tým do kuchyňky s tím, že zavolá dívky, které mají zájem o setkání. Přichází dvě Ukrajinky, které se nechávají testovat. Ženy jsou v ČR na turistické vízum.

Srdce club

Klub je též zavřený.

Erotikon club

V klubu jsou čtyři mladé dívky. Jedna z dívek sedí u stolu se zákazníkem. Další tři se nechávají testovat. Při testování se dvě z nich začnou hádat. Po testu si ihned jedna z nich odsedá. Jedna z dívek je hodně skleslá, dívka byla kontaktována i při minulých výjezdech. Hodně zhubla. Je znát, že ji něco trápí, chce se otevřít komunikaci, ale přítomnost dalších jí to neumožňuje. Proto je dívce předán kontakt na poradnu projektu. Tato dívka se asi před půl rokem

ozvala, že chce provést zdravotnickou prohlídku, bohužel den před prohlídkou se omlouvala, že musí jet domů.

Athena club

Po zazvonění otevírá žena, které byl představen projekt Magdala a jeho služby. Žena slibuje, že se v klubu zeptá, zda má o nabízené služby někdo zájem, ale velice rychle přichází nazpět. Nesděluje, koho se zeptala, ale prý zde nikdo nic nepotřebuje.

Sofie club

V klubu je jen jedna žena. Ta volá na barmana, že má jít tím pryč.

Stella club

V klubu údajně nikdo není.

Šantán club

V klubu jsou předány výsledky testů a provedeny nové.

STREETWORK

termín: 19.1. 2007

čas: 16,30 – 23,00

přípravná fáze: 17,15 – 18,40 **streetwork:** 19,00 – 22,00 **intervize:** 22,10 – 23,00

tým: 2 pracovnice projektu Magdala a řidič

lokalita: jižní Morava

silnice: Markéta, Simona, Monika

kluby: Erotikon , Café bar Baltazar, Sexy night club, Samantha bar, Parking club, Riviéra, Havana club

Silnice

Markéta

Jde o mladou ženu, která je kontaktována poprvé. Markéta je seznámena s projektem Magdala a se službami, které nabízí. Jde o ženu rómského původu, ve věku asi 23 let, je vstřícná a příjemná. Projevuje zájem o kurzy na PC, dále pozitivně reaguje na testy na detekci HIV. Má zájem o nabízené služby, ptá se na adresu a chce se v poradně zastavit.

Dále hovoří o své práci. Vypráví, jak byla zákazníkem třikrát odvezena za hranice a musela se nějakým způsobem dostat zpět. Se ženou je také prohovořeno, jakou používá ochranu a zda ji někdo kontroluje. Uvádí, že má „šikovného pasáka“ ,který ji hlídá. Dále hovoří o policii, která je neustále kontroluje.

Simona

Tým vítá. Sděluje, že dnes nemá mnoho času, nemůže déle hovořit, ale přesto se poté rozpovídá. Uvádí, že jí před časem se zákazníkem praskl kondom. Za pár dnů cítila silné pálení při močení a navštívila dermatovenerologa. Měla kapavku, léčila se v nemocnici. Od té doby, už dává zákazníkům dva kondomy, a říká jim, že má dítě a tak se musí dobře chránit.

Kousek od Simony stojí Monika, žena se kterou se dříve přátelila. Nyní tým upozorňuje, že za ní chodit nemá, údajně je strašně namyšlená. Po 10 minutách kontaktu říká, že má tým chodit v dřívějších hodinách a častěji. Je ráda, že pracovnice projektu vidí. Je s ní řešeno téma, jakým způsobem se chrání, když jde se zákazníkem, zda má telefon apod. (telefon nemá).

Monika

Mladá žena hovoří o své dceři. Prý byla nemocná, ale už je v pořádku. Dále nám sděluje, že jí dcera neustále padá z postele, nechce být v postýlce, bez matky neusne. Ženě jsou poskytnuty doporučení vztahující se k této situaci. Dále hovoří o dnešním negativním zážitku - měla zákazníka, který ji nechtěl pustit z auta, musela mu utéci. Tým se ptá, jak se chrání. Telefon nemá,

ochranu má údajně dobrou, protože když po deseti minutách neodchází od zákazníka, jedou „pasáci“ ihned za ní. Také se zmiňuje, že by ráda zašla do poradny, Byla prý, už před vchodem poradny, ale nevešla, protože se styděla.

Na ulici dále stojí **Sylva** a **Hana**. Není je možné kontaktovat, neboť jsou hlídány „pasáky“.

Kluby

Erotikon club

Ženám jsou předány výsledky testů. **Renata** uvádí, že nemá doklady. Neví, jestli jí je někdo ukradl anebo jestli je nechala v taxíku. Uvádí, že je z Havířova, nové doklady by si musela vyřídit tam, ale do Havířova „rozhodně“ nepojede. Je seznámena s tím, že jestli jí někdo doklady odcizil, může je různě zneužít. Vztít si na ni půjčky a podobně.

Všechny ženy se nechávají nově testovat. Další žena se taktéž nechává testovat, jméno neuvádí (anonymní testování). Test na detekci HIV je proveden z kapilární krve. Má veliký zájem o vzdělávací kurzy, uvádí že přijdou všechny ženy dohromady. V klubu je ještě jedna žena, která byla dříve v **Šantánu**. Na rozdíl od minulého kontaktu je velmi tichá. Je jí předán výsledek testu, nový udělat nechce. Hodně ji zaujal kurz na PC. Je vyučená, práci hledala i jinde, ale bohužel nic nesehnala, je vedena na ÚP. Další z žen ji povzbuzuje, aby podstoupila test z kapilární krve. Test si nechce nechat provést.

Café bar Baltazar

V klubu jsou kontaktovány **Marika**, **Saša**, **Vanda** a žena, která chce zůstat v anonymitě. V klubu není **Adéla**, údajně přijde později. Chtěla znát výsledek testu. Další ženy jí telefonují. Bohužel výsledky testů nejsou po telefonu sdělovány. Je jí doporučeno, že se může stavit v poradně nebo může čekat na příští návštěvu pracovnic projektu.

Marika uvádí, že si pracovnice projektu pamatuje. Pochází z Ostravy. Nechává si provést test z kapilární krve. Hovoří o svém příteli, který ji trápí hladem, zajímá se o nějaké náboženství a má tendenci ji neustále trestat. Chtěla by od něj odejít, ale zatím to nejde. Chce odejít i z klubu a založit si rodinu.

Bohužel její lékař jí řekl, že nebude moci mít děti. Nyní má nového a ten jí sdělil, že děti mít může, ale bude mít potíže je donosit. Ženě je nabídnuta návštěva dermatovenerologa. Má strach. Uvádí, že se chrání. Některým mužům dává i dva kondomy, chtějí ji líbat i provozovat orální styk. Má strach, že se může nakazit STD. Krátce je pohovořeno o STD a znovu jí je doporučena návštěva dermatovenerologa.

Další žena hovoří o zákazníkovi, který má po těle silný ekzém. Ženy s ním musí „jít“, protože je kamarádem majitele. Ženy jsou seznámeny s tím, že by se měly rozhodně chránit kondomem a také s tím, že mají právo zákazníka odmítnout.

Vanda sděluje, že měla kontrolu na „azylu“. Vše je prý v pořádku, dále nic nepotřebuje. Přichází zákazník. Po chvíli odchází, barmanka je rozzlobená, že se mu ženy dost nevěnovaly.

Sexy night club

Otevírá těhotná žena, která je kontaktována poprvé. Je jí představen projekt Magdala a služby, které nabízí. Uvádí, že zde byla před týdnem organizace Rozkoš bez rizika a že mají vše v pořádku. Navíc uvádí, že v klubu nikdo další není.

Samantha bar

Otevírá barman, má zlomenou nohu. Je velmi striktní. Sdělujeme, že neseme dívkám výsledky testů. Odpověď je velmi rychlá: „Dívky zde nejsou, přijedou za týden nebo za čtrnáct dní, zkuste to příště.“

Parking club

Před klubem stojí poměrně dost aut, proto není klub kontaktován.

Riviéra

Barman zve tým dál. V klubu se oslavuje. Klub vlastní nový majitel. Nabízí týmu alkohol, po odmítnutí alkoholu, kávu. Za barem stojí barman. U baru sedí tři ženy, sedm žen sedí u stolu. Česky nemluví, pouze jedna z nich hovoří rusky. Zajímají se nejen o zdravotní prohlídky, ale i o další služby projektu Magdala.

Havana club

Po dlouhém zazvonění otevírá žena. Uvádí, že klub je už delší dobu zavřený.

STREETWORK

termín: 16.2. 2007

čas: 16,00 – 24,05

přípravná fáze: 16,00 – 18,00 **streetwork:** 18,00 – 22,50 **intervize:** 23,00 – 24,00

tým: 2 pracovnice projektu Magdala a řidič

lokalita: jižní Morava

kluby: Victor club, Poseidon club, Café bar U králíčka

silnice: Martina, Kamila, Eva, Marina, Růženka, Věra, Dominika

Kluby

Victor club

Po zazvonění otevírá muž (zřejmě arab). Česky moc dobře nemluví. Ihned zve tým dovnitř a nabízí pítí. V místnosti jsou tři ženy. Dvě sedí u stolu společně a třetí sedí samostatně. Tým nejprve oslovuje ženy sedící pohromadě. Jedna z nich je Ukrajinka a druhá Ruska. Česky částečně rozumí obě. Třetí žena si přisedá a asi po pěti minutách odchází na pokoj.

Jedna z žen uvádí, že si pracovnice projektu pamatuje a ihned popisuje své problémy. Uvádí, že po používání kondomu má bílý výtok. Údajně byla u lékaře a ten jí řekl, že je zdráva. Ženě je týmem doporučeno používat tea-tree olejíčky, lubrikační gely a mycí gel na intimní partie (Laktacyt). Žena je taktéž seznámena s tím, že kdyby se jednalo o pohlavně přenosnou chorobu, nemusí to gynekolog poznat a je nejlepší obrátit se na venerologa. Současně je jí nabídnuto, že jí tým může schůzku s venerologem domluvit. Ženám jsou dále předány informační a kontaktní letáky a také propisky s číslem Linky pomoci - Magdala.

Posidon club

Do klubu je tým zván velmi přátelsky. Nyní je zde pět žen, čtyři ženy pochází z Ukrajiny, pouze jedna je Češka. Všechny rozumí česky. Pracovnice týmu krátce preventivně hovoří o pohlavně přenosných nemocech.

Barmanka poté vypráví o své dceři, postupně přechází k tomu, že jsou slabé měsíce, není tržba a víkendy jsou slabé.

Café bar U králíčka

Po dlouhém zazvonění otevírá muž a loučí se s klientem.. Muž nechce s týmem moc komunikovat, sděluje: „Dámy, tady je vše v pořádku“. Tým mu alespoň v krátkosti popisuje služby projektu Magdala a předává mu informační letáky.

Silnice

Martina

Tato žena je kontaktována poprvé. Je ve věku mezi 16 a 20 lety. Jmenuje se Martina. Je podvyživená, drobná, má zkažené zuby a roztřepené vlasy. Má na sobě triko, riflovou bundu, minisukni, roztrhané silonky a pantofle. Na obou rukách má neprofesionálně provedené tetování, nehty má okousané, na černo nalakované - lak je částečně sloupaný.

Nejprve se zdá, že vůbec nerozumí, proto jí je přizpůsobena komunikace. Pracovnice tým zpomalují řeč, ptají se ženy zda rozumí (a zda rozumí česky). Žena působí lehce omámeně, otupěle (možný účinek léků, drog - červené a lesklé oči, mluví nesourodě).

Martina pak přeci jen uvádí, že pochází ze Slovenska a zde žije u tatínka. Maminka údajně neví, co dělá. Po otázce, zda ví tatínek, že je zde, uvádí, že to není její tatínek, ale má mu tak prý říkat. Dále pokračuje, že chce domů (kde bydlí neuvádí - zmiňuje se, že je to však daleko). Do ČR se dostala tak, že si pro ni přišli domů a odvedli ji.

Martině je předán informační letáček s adresou a telefonem poradny. Tvrdí, že chce přijít, popř. zavolá. Informační letáček si pečlivě skládá do malé kapsičky uvnitř bundy. Její žádost, že chce odejít zazní opakovaně. Nakonec sděluje, že je zde měsíc.

Kamila a Eva

Obě ženy jsou kontaktovány poprvé. Kamila i Eva stojí asi metr od sebe u čerpací stanice Aral. Kamila je věku mezi 20 a 25 lety, má hnědé krátce střižené vlasy. Uvádí, že je zde dva dny. Vypadá dobře, je plná energie. Evě je též mezi 20 a 25 lety, má světlé polodlouhé vlasy, středně vysokou postavu.

Pracovnice týmu se rozdělují, proto aby stihly oslovit obě dívky, neboť auto pasáků před chvílí projelo kolem. Ženy jsou seznámeny s organizací a projektem Magdala. Asi po deseti minutách přijíždí „pasák“ a nutí dívky nastoupit. Ženy jsou zmatené. Neví, co mají dělat a zda si k němu mají přisednout. Muž za volantem se rozčiluje. Ženy nakonec nastupují a odjíždějí.

Marina

Tato žena je kontaktována poprvé. Jde o ženu ve věku kolem 35 let, drobnější postavy, vysokou asi 160 cm. Pochází z Vietnamu. Žena je silně nalíčená, oči má obtažené modrou tužkou, ústa olemována černou konturou.

Marina je seznámena s projektem Magdala. Jsou jí předány informační a kontaktní letáky. Do komunikace se zapojuje jen neverbálně (příkyvováním).

Růženka

Růženka byla naposledy kontaktována před půl rokem. I když byla při dalších výjezdech spatřena, kousek od ní vždy stálo auto „pasáků“ a proto nebylo vhodné ji kontaktovat.

Žena vypadá moc dobře, má nové oblečení. Tým jí nabízí čaj, protože si ho při minulých kontaktech vždy ráda vzala. Odpověď zní, že „nesmí“. Tým otevírá situaci, kdy přijeli „pasáci“ a agresivním způsobem ji odvěkli do auta. Ptá se, zda se něco stalo, žena řekla, že oni jen tak řvou. Následně uvádí, že dnes tady ještě neprojeli, čeká je každou chvíli. Pracovnice s ženou ještě krátce hovoří o tom, zda má stále problémy s bydlením a informují ji, že pro ni mají v poradně připravenou žádost o byt. Žena sděluje, že situace je stále stejná a že se určitě zastaví.

Věra

Věra vypadá upraveně, má načesané vlasy a je namalovaná.

Žena opět hovoří o svých dětech. Opakovaně uvádí, jak má hodné děti. Uvádí, že syn je teď zamilovaný, a neustále se jí svěřuje (momentálně formou sms zpráv).

Dále se zmiňuje o své dceři. Byla by ráda, kdyby si našla na léto brigádu, ale ona prý nechce. Uvádí, že se upnula na PC. Na druhou stranu syn se sám nabídl, že půjde na brigádu. Má z něj velkou radost. Žena je na děti fixovaná, je mezi nimi zřejmě silná citová vazba.

Dále hovoří o tom, že ji to zde nebaví, ale zůstává kvůli drahému podnájmů. Tým ženě nabízí, že pokud se zastaví v poradně, může si vyplnit žádost o byt. Reakce je negativní, neboť zde v blízkosti prý nemá trvalý pobyt. Žena je dále upozorněna na to, že žádost může podat v každém případě a trvalý pobyt si

může vyřídit, i když je v podnájmu, ale musí to vědět majitelka podnájmu. Žena odpovídá, že to majitelka jistě nedovolí. Propisky s označeným číslem poradny a Linky pomoci Magdala si bere a je potěšena. Při rozloučení probíhá dotykový kontakt ze strany ženy, kdy přátelsky krátce pohladí členky týmu po ruce.

Dominika

Žena stojí na svém obvyklém místě, a to u čerpací stanice Shell. Je nepřístupná jako při minulých kontaktech. Na jakoukoli nabídku zní její odpověď: „Ne, děkuji, nechci“.

3.3 Shrnutí zkušeností z terénní práce s ženami v prostituci

Obecné závěry, které lze ze zkušeností pracovníků projektu Magdala získaných během terénní práce se ženami v prostituci v regionu jižní Morava vyvodit, jsou následující:

- terénní práci s touto cílovou skupinou je nutné vykonávat dlouhodobě a v pravidelných intervalech
- je třeba myslet na to, že řada těchto žen navazuje kontakt dlouhou dobu, mají strach z trestu „pasáků“, ale zároveň velmi stojí o pomoc zvenčí - o zdravotní servis, psychickou podporu a nabídku možných řešení jejich problémů
- řada erotických klubů je otevřena službám pracovníků, vykonávajících streetwork - oceňováno je zejména anonymní a bezplatné testování pohlavně přenosných chorob (bez nutnosti řádného zdravotního pojištění)
- zhruba jedna třetina erotických klubů je uzavřena jakémukoli kontaktu s pracovníky projektu (možnost přítomnosti sexuálně vykořisťovaných osob - zahájení spolupráce s policií)

- na pouliční prostituci i prostituci v erotických klubech se v této lokalitě významnou měrou podílejí vedle žen z České republiky také cizinky (Ukrajinky, Bulharky, Rumunky, Vietnamky...)
- řada z těchto žen se zajímá o svůj zdravotní stav, snaží se o ochranu svého zdraví při sexuálním kontaktu dostupnými prostředky, avšak ne vždy je jim ze strany „pasáků“ chráněný styk umožněn (někteří zákazníci nejsou ochotni na chráněný styk přistoupit)
- velká část žen není v dobrém zdravotním stavu, nejčastějšími problémy jsou zejména pohlavně přenosné choroby a psychické poruchy (psychická labilita, úzkosti, depresivní ladění...)
- velká část žen uvádí, že do prostituce vstoupily z důvodu vážné finanční nouze, špatného rodinného zázemí nebo pod hrozbou násilí

3.4 Výpověď ženy obchodované za účelem sexuálního vykořisťování

Některé konkrétní údaje v níže uvedené výpovědi byly z důvodu ochrany bezpečnosti pozměněny. Žena je v současnou chvíli již jedenáct měsíců klientkou projektu Magdala.

1. Znáte totožnost a bydliště osob, které se na Vás dopouštěly trestné činnosti?
V ČR mě prodal manžel mé sestry, která mě v 18 letech vyzvedla v Dětském domově (nikdy dříve jsem sestru neviděla) Romům do Chomutova, kteří mě nutili k prostituci, Ti mě pak prodali dále do Teplic. Z Teplic jsem pak byla prodána do klubu do Německa.

2. Jakým způsobem jste byla nucena k prostituce/ jiným formám nucené práce?
V ČR mě manžel sestry nutil k prostituci na ulici, posléze mě prodal Romům do Chomutova, následně mě prodali do Teplic, u nich jsem získala trvalé

bydliště, kde jsem u romské rodiny bydlela v rodinném domku. Ti mě vždy dovezli na silnici a nabízeli mě projíždějícím vozům, hlídali mě, vyhrožovali bitím. Když jsem nastoupila do vozu, vždy mě sledovali, jeli za mnou v jiném autě, jakmile jsem vystoupila z vozu, musela jsem odevzdat veškeré finance a odvezli mě zpět do rodinného domku. V domku mě zamykali, pokud jsem se vzepřela, bili mě do obličeje, kopali do mě. Na silnici mě přivezli kolem 14 hodiny a musela jsem pro ně pracovat až tak do 2 -4 hodiny ránní, denně jsem musela vydělat 400 marek, jinak by mě zbili. Někdy mě dovezli do hotelu. Měla jsem velký strach z bití, tak jsem je vždy poslechla.

Občas jsem s nějakou „pasačkou“ jezdila na jeden den do Německa do Mnichova, byla jsem tam asi dvacetkrát. Vozili mě na 14 dní do Holandska, kde jsem tancovala ve vitríně a kolem baru a nabízela jsem se zákazníkům. Vždy mi sebrali pas.

Pracovala jsem 14 dní v Karlových Varech, kde jsem se seznámila se zákazníkem, který mě přemluvil na práci do Německa. Pobývala jsem u něho asi 3. týdny, ale mezitím jsem byla s ním i v ČR. Byla jsem stále s ním, poněvadž mi sebral pas, musela jsem pro něho pracovat jako prostitutka. Zanedlouho mě prodal jedněm starším německým manželům.

Od všech lidí se kterými jsem se stýkala mi bylo jen vyhrožováno bitím, i tak mě bili, zavírali mě, když jsem jim nebyla po vůli, nedávali mi jíst. Normální lidi jsem žádné nepotkala, asi to tak musí se mnou být.

3. Kdy jste se stala obětí obchodování s lidmi?

V roce 2000, kdy mě sestra s manželem vyzvedli z dětského domova a zřejmě jsem nesplňovala jejich představy, posléze jsem šla „z ruky do ruky“. Prodávali mě romským rodinám a ti mě pak prodávali zase dál, jména si už ani nepamatuji.

4. Znáte místa, kde jste byla držena?

V České republice v Chomutově, Teplicích a Karlových Varech

V Německu - u starších manželů - jsem bydlela 5 let. Byl to rodinný domek typu hotelu, dole byl bar a byt paní S., tam jsem bydlela i já. Kousek od bytu

stála velká pračka na prádlo. Nahoře bydlela ostatní děvčata, Italky, které pracovali pro paní S., ty měly ovšem svůj pas, můj pas mi paní S. sebrala.

5. Jakým způsobem jste byla najata nebo získána k činnosti, kterou jste musela později vykonávat?

Nikdy jsem nebyla najata, v 18. letech mě sestra vyzvedla z dětského domova, vůbec a nikdy jsem ji neviděla, ale na čas jsem pak bydlela u ní a jejího manžela. Její manžel sestru moc bil a já se jí zastávala, tak se mě chtěl asi nějak zbavit a proto mě prodal Romům, pro které jsem musela pracovat jako prostitutka .

V Německu jsem byla držena a nucena k prostituci z nedostatku financí paní S., aby tím uhradila své dluhy, pohledávky, sebrala mi pas a neustále mi vyhrožovala bitím a často mě zavírala, můj příjem stravy za den byl jen za odměnu, hodně jsem zhubla a neměla jsem potřebu jídla, pokud jsem se chovala podle jejich představ bylo vše „OK“, jednou mi i polámala žebra, když jsem nebyla zákazníkovi po vůli, často mě ponižovala, kopali do mě - nevím ani kdo všechno.

Veškeré výdělky, finance jsem ji musela odevzdávat, i „spropitné“. V roce 2003 jsem otěhotněla, ani nevím s kým, zjistila jsem to asi až v 5-6. měsíci, když jsem nedostala menstruaci. Řekla jsem to paní S., ta však na to nebrala ohledy a stále mě nabízela zákazníkům a to zhruba až do 8. měsíce těhotenství, nikdy mi nezprostředkovala žádné lékařské vyšetření. Vždy mi jen říkala, že mi dává jídlo a poskytuje mi ubytování, občas mi zakoupila nějaké ošacení, nemohla jsem nic dělat, stále mi vyhrožovala, paní S. měla u sebe můj pas.

2.2.2005 jsem bez jakékoliv pomoci porodila dceru, v bytě paní S., ta zavolala lékaře asi až po půl hodině, kdy mi poskytli lékařskou pomoc a odvezli mě do nemocnice. Nevím, jakým způsobem, zda měla paní S. nějaké vlivné známé na úřadech, ale dceru si nechala napsat nějakým způsobem „podvodem“ na sebe a pobírala na ni veškeré soc.dávky a tím i pokrývala nějaké svoje dluhy. Neumím to říct česky, ale německy je to Multikind pas, na dítě brala veškeré soc.dávky.

Při pobytu u paní S. jsem musela vydělat zhruba 1 500 Euro za noc. Tímto způsobem mě držela v „šachu“. Asi po 5. měsících jsem nějakým způsobem utekla. Stopla jsem si polonahá auto a nechala se odvézt do nemocnice, protože mi bylo hrozně zle. Lékaři, kteří zjistili, že jsem byla týraná a těhotná, to nahlásili na místní policii, proběhlo vyšetřování, kdy jsem paní S. udala, že udělala tento podvod s dítětem a že dcera je doposud v „bordelu- hotelu“, začala to vyšetřovat kriminální policie. Neměla jsem nic a můj zdravotní stav byl velmi špatný (měla jsem akutní žaludeční vředy, zlámaná žebra, vážila jsem 47 kg a trpěla jsem úzkostmi a depresemi). Svě dítě jsem proto dala do adopce v Německu.

Já, se pak dostala přes jednu německou pomáhající organizaci zpět do České republiky., kde mi byla zprostředkována péče a ubytování v organizaci Charita ČR – v projektu Magdala.

6. Zůstávaly Vám peníze, které jste vydělala ?Jakou část jste musela odevzdávat?

Veškeré peníze jsem musela odevzdávat, i spropitné, bylo mi vždy řečeno, že je to bytné, na ošacení, jídlo pro mě i posléze pro dítě, zdravotní vyšetření. Vždy jsem ale věděla, že to není dobře, nebo jsem si to myslela, ale neměla jsem u sebe pas, tudíž jsem nemohla nic dělat, tak jsem se musela stále podřizovat a poslouchat.

7. Znáte další osoby, které se staly obětmi stejné skupiny pachatelů?

Pamatuji si jen, z pobytu v Německu, že dole bydlely nějaké Italky, které však u sebe měly svůj pas a asi tam byly dobrovolně, nebo nevím a vždy mi vyčítaly, poněvadž znaly mou situaci, proč nějak neuteču a nebo nezačnu s tím něco dělat, jenže já u sebe neměla svůj pas, tudíž jsem vlastně nemohla nic dělat, musela jsem se stále podřizovat.

4 Závěr

Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování je jedním z hlavních celosvětových problémů současnosti a představuje jednu z nejzávažnějších forem porušování lidských práv. Vědomí nutnosti komplexního a multidisciplinárního řešení této problematiky spojuje vlády zemí cílových, tranzitních i zemí původu ke vzájemné aktivní spolupráci, jejímž cílem je vytváření strategických postupů pro prevenci a potírání této formy novodobého otroctví.

Významným krokem České republiky k zapojení do mezinárodního úsilí namířeného proti fenomenu obchodování s lidmi představovalo vytvoření Národní strategie boje proti obchodování s lidmi a nastavení modelu spolupráce státu s nevládními organizacemi v systému poskytování služeb obětem obchodování.

Tato práce se věnovala uvedení do problematiky obchodování s lidmi a to zejména za účelem sexuálního vykořisťování. Definiuje klíčové pojmy, ukotvuje danou problematiku v mezinárodní i české legislativě a nabízí přehled služeb nabízených nevládními organizacemi obětem obchodování s lidmi v České republice. Prostor má také přiblížení specifik terénní práce s ženami v prostituci a konkrétní výpověď ženy obchodované za účelem sexuálního vykořisťování.

Závěrem bych chtěla upozornit na skutečnost, že počty obětí obchodování s lidmi na území České republiky budou s narůstající migrací s největší pravděpodobností i nadále vzrůstat. Pro komplexní řešení této problematiky je nezbytné vydat se několika cestami zároveň. Cestou zvyšování povědomí veřejnosti o tomto fenomenu, vyvíjením preventivně vzdělávacích aktivit zaměřených na ohrožené skupiny obyvatelstva, důsledným a aktivním stíháním zločineckých skupin a rozšiřováním sítě služeb pomoci pro oběti obchodování s lidmi.

Obchodování s lidmi je vysoce nebezpečným jevem zasahujícím do zdravého fungování celé společnosti. Nezbyvá než doporučit, aby se proto pozornost společnosti jako celku urychleně zaměřila na kořeny tohoto zločinného počínání a použila veškerých dostupných prostředků k jejich důsledné likvidaci

5 Seznam použité literatury

- Baštecká, B., a kol., *Terénní krizová práce*, Praha : Grada, 2005. ISBN 80-247-0708-X
- Baštecký, J., Šavlík, J., Šimek, J., *Psychosomatická medicína*, Praha : Grada Avicenum, 1993.
- EUROPOL, *Trafficking in human beings for sexual exploitation in the EU*, www.europol.eu.int/publications/SeriousCrimeOverviews/2004/THB.pdf.
- Charita ČR, *interní materiály*
- Chmelík, J., a kol., *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, Praha : Portál, 2003. s.55. ISBN 80-7178-739-6
- Conference of European Churches, *Churches in Europe against Trafficking in Women*, CEC, 2003.
- Institut pro kriminologii a sociální prevenci, *Z lásky nebo za peníze*, Praha, 2002. ISBN 80-7338-003-X
- Institut pro kriminologii a sociální prevenci, *Obchodování se ženami z pohledu České republiky*, Praha, 2004. ISBN 80-7338-030-7
- Intermundia, o.p.s., *Výzkum obchodu s lidmi za účelem nucené práce*, Intermundia : 2005.
- IOM, *Pilotní výzkum prostředí obchodu s lidmi na území České republiky*, Praha : 2005.
- Kelly, L., *Journeys of Leopardy, A Commentary on Current research on Trafficking of Women and Children for Sexual Exploitation Within Europe*, IOM, 2002.
- Lucká, Y., Kobyle, L., *Prevence obchodu se ženami*, Praha : IOM, 2000.
- La Strada ČR, *Doporučení vládě České republiky týkající se problematiky obchodování s lidmi z pohledu nevládní neziskové organizace*, Praha, La Strada ČR, 2004.
- Milfait, R., *Komerční sexuální zneužívání dětí jako téma teologické etiky*, Rigorózní práce, Praha : KTF UK, 2006.
- Murín, J., *Bulharské dívky*, Praha, 2006

MVČR, *Trafficking in Human Beings for Sexual Exploitation*, Seminář, Kašperské hory, 2001.

MVČR, *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice*, Praha, MVČR, 2003.

MVČR, *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi*, Praha, MVČR, 2005.

Vaničková, E., Burčíková, P., Korbic, J., Kefurtová, A., Rozlílek, M., Kubálková, P., *Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování*, Praha : Česká společnost na ochranu dětí, 2005. ISBN 80-239-4793-1

Vaničková, E., Koubek, M., *Komerční sexuální zneužívání dětí*, Praha : Česká společnost na ochranu dětí, 2005. ISBN 80-239-6471-2

Vodáčková, D., a kol., *Krizová intervence*, Praha : Portál, 2002. ISBN 80-7178-696-9

Weiss, P., a kol., *Sexuální zneužívání dětí*, Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0929-5

Weiss, P., Zvěřina, J., *Sexuální chování v ČR – situace a trendy*, Praha : Portál, 2001. s. 88. ISBN 80-7178-558-X

www.charita.cz

www.iom.cz

www.mvcr.cz

www.rozkosbezrizika.cz

www.strada.cz

www.unicef.cz